

De patiënt wensch, vooral bij chronische en onherstelbare ziekten een actieve behandeling. Ook de arts is maar al te dikwijls hiertoe geneigd. „Ihm liegt nicht nur an der Heilung oder Besserung des Kranken an sich, er möchte auch selbst als der eigentlich wirksame und erfolgreich eingreifende Bekämpfer der Krankheit betrachtet werden. Nicht die Natur oder der liebe Gott sollen helfen, sondern er, der Arzt.”

Een andere beweegreden voor onnoodige behandeling is te vinden in den wensch uit zijn praktijk een zoo groot mogelijk geldelijk voordeel te halen en dit gaat gemakkelijker „bei einer möglichst vielgestaltigen Therapie als bei einer ruhig abwartenden und beobachtenden Behandlung des Kranken”.

Dit alles wordt in de hand gewerkt, doordat de zieken tegenwoordig dagelijks lezen van nieuwe geneesmiddelen en nieuwe behandelingsmethoden en zich verwaarloosd achten als niet alle nieuwe snuffjes op hen zijn toegepast. Die artsen, die daaraan tegemoet komen, verheugen zich in de grootste, de winstgevendste praktijk. Niemand leert beter de domheid der menschen kennen dan de geestelijke en de arts. Wie daarvoor aanleg heeft gebruikt deze domheid tot eigen voordeel. *Mundus vult decipi.*

Deze polypragmasie stelt hooge eischen aan de geldelijke draagkracht der patiënten. De rijke mag zich deze weelde zijner domheid en wensch naar bevrediging veroorlooven. „Aber die „gewissenlose Ausbeutung der weniger bemittelten und dabei „gleichzeitig oft weniger urteilsfähigen und daher leichtgläubigeren „Kranken, die — eigentlich doch mit Recht! — wenigstens „den approbierten Vertretern des ärztlichen Standes glauben „vertrauen zu dürfen, sollte doch energisch bekämpft werden” (*Deutsche med. Wochenschrift*).

D. N. VAN GELDEREN.

Over pokken en schapenpokken. — Een nieuw onderzoek over een oude kwestie: zijn pokken en schapenpokken dezelfde of wel een verschillende ziekte?

BRIDÉ en DONATIEN hebben onder zeer gunstige omstandigheden dit onderzoek nog eens herhaald en zijn tot dit — trouwens reeds algemeen aangenomen — besluit gekomen, dat het twee verschillende ziekten zijn. (*Annales de l'Institut PASTEUR*, November 1921).

L. K. WOLFF.

De temperatuur van bloed en agglutinatie. — Uit proeven van T. JERVELL (*Journ. of Immunology*, Vol. 6, bldz. 445) blijkt, dat de temperatuur van het bloed van belang is voor de agglutinatie der bloedlichaampjes. Het sterkst is deze agglutinatie bij ijskasttemperatuur ten gevolge van de sterkere absorptie der agglutinenen bij deze temperatuur. Wordt de temperatuur verhoogd, dan wordt weer een deel der agglutinenen afgegeven. Het maximum der absorptie is bij lage temperatuur gelegen en bij verhooging hiervan wordt een zoodanige hoeveelheid agglutinenen afgegeven, dat het bij die temperatuur behoorend maximum wordt bereikt.

J. PH. STAAL,